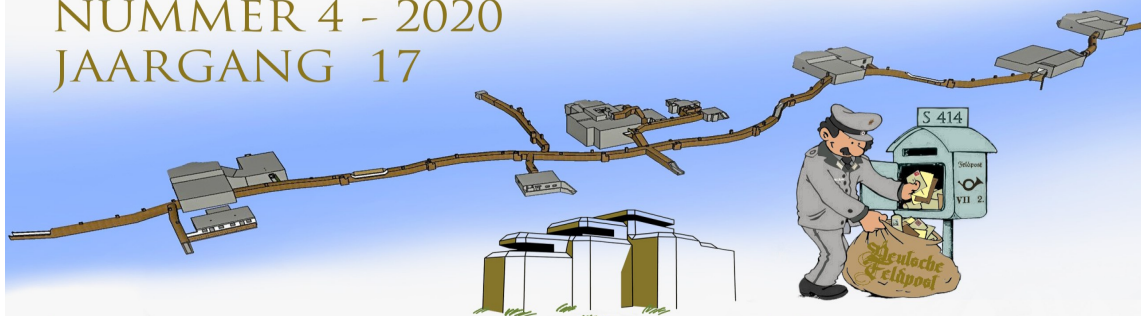

NUMMER 4 - 2020
JAARGANG 17

ATLANTIKWALL MUSEUM NOORDWIJK BUNKERPOST

Museumbunker:
Verlengde Bosweg 1
2202 NT NOORDWIJK
(Fietspad richting
Zandvoort)

Openingstijden museum:
i.v.m. het coronavirus is het
museum tijdelijk gesloten.
Zie ook de website :
<https://atlantikwall.nl/>

Contact tel.
071 -36 157 85 of
info@atlantikwall.nl

In dit nummer:

**Column van de
Voorzitter**

Beperkte opening

Atlantikwall

Stille krachten

Voortgang in de noordgang

Interview Jan Hoek

Column van de voorzitter

Beste vrijwilligers, donateurs en relaties, 2020 was voor ons allen niet altijd een heel fijn jaar. Toch zijn we met ons museum en de restauratie weer veel verder dan een jaar geleden. En we hebben de toestemming binnen om de noordgang het hele jaar rond te gebruiken. Daarnaast was ons museum tweemaal heel mooi in de publiciteit. Eerst met het bezoek van premier Mark Rutte.

En in oktober met de plaatsing van een stuk van de antitankmuur. Onze vicevoorzitter Jan Heus heeft wat betreft dit laatste een huzarenstukje verricht: in heel korte tijd heeft hij in goed overleg met de gemeente en diverse bedrijven de

hele operatie opgezet en de benodigde sponsorgelden binnengehaald. Daarnaast wil ik graag speciaal Rinus Noort en Peter Wijnberger bedanken voor hun creatieve ideeën en prachtige visualisaties. Deze hielpen ook weer richting de gemeente, maar geven ons ook nog inspiratie voor een mogelijk vervolg. Chapeau voor iedereen die hieraan heeft meegewerkt!

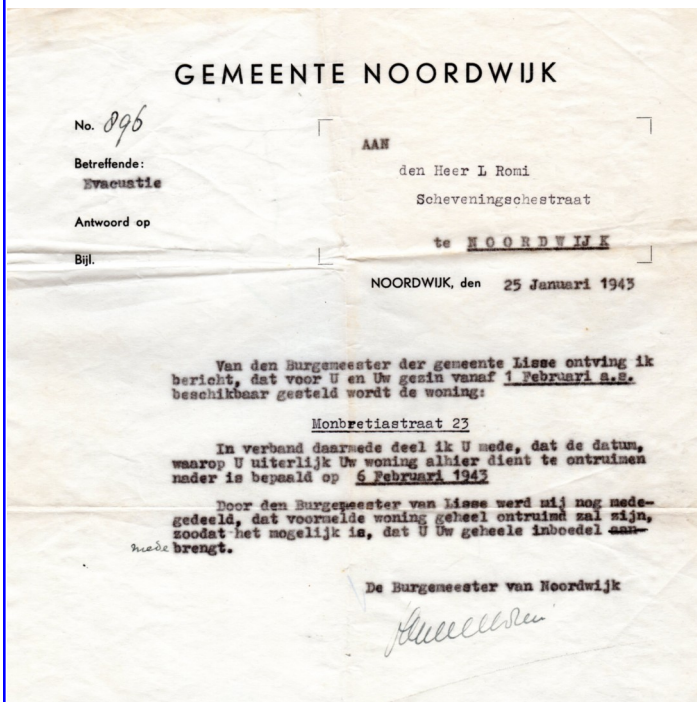
Graag wil ik bij deze iedereen hartelijk bedanken voor zijn/haar inzet gedurende het afgelopen jaar. En ik wens jullie allen een prachtige Kerst en een gelukkig en gezond nieuw jaar 2021!

Met vriendelijke groet,
Victor Salman, voorzitter

Beperkte opening

Helaas moeten we mededelen dat de beperkte opening van ons museum, door de verscherpte coronamaatregelen, tot nader order is stopgezet.

Atlantikwall (ah)

“An das Bureau Afvoer Burgerbevolking...”
Der Beauftragte für die Provinz
Südholland.

Zo begon een getypte brief van de Reichskommissar für die Besetzten Niederländischen Gebiete.

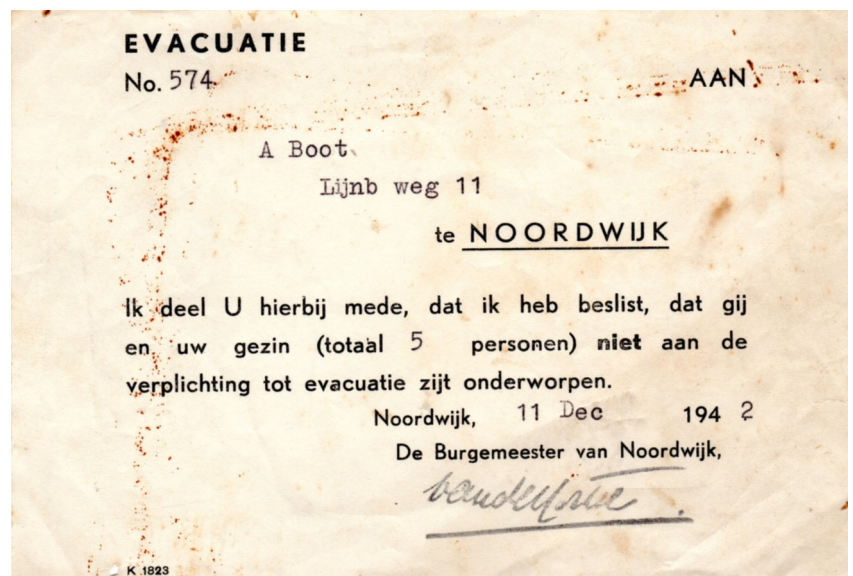
„Auf Befehl der Wehrmacht soll die in den Stützpunktgruppen Scheveningen – Clingendaal und Noordwijk – Katwijk noch vorhandene Zivilbevölkerung soweit wie möglich evakuiert werden.....“

Deze brief werd op 18 juli bij de diverse burgemeesters afgeleverd. Een brief van de Reichskommissar van 20 juli 1944 was wat specifiekier. Hier staat onderaan de brief dat de bewoners van de huizen langs het strand tot een diepte van ongeveer 500 meter landinwaarts geëvacueerd moeten worden. En op de 22ste juli werd een begin gemaakt om 235 woningen te ontruimen. Op 19 augustus werden er nogmaals 57 huizen ontruimd.

Eerder al in 1942 waren de bewoners van de Van de

Berghstichting, Huize St. Jeroen, Sancta Maria en het Gasthuis naar elders in het land geëvacueerd. En een volgende uittocht vond op 25 januari 1943 plaats. Hierbij werden ook gezinnen in Noordwijk Binnen getroffen. De familie Boot, wonende op de Lijnbaanweg, kreeg het bericht dat zij niet behoefde te vertrekken. En zo waren er wel wat meer gelukkigen. Eén van de laatste grote evacuaties van Noordwijkse burgers vond in de zomer van 1944 plaats.

Op last van de “Generalkommissar zur besonderen Verwendung”, werden in juli 1943 bevelen uitgevaardigd om het Hotel Oranje, Im Weissen Rössl en enkele winkelpanden te slopen en leeg te halen waarbij herbruikbare materialen naar Duitsland moesten worden verzonden, dit allemaal ten behoeve van de bouw van de Atlantikwall. Langs de vloedlijn voor Noordwijk heide men rijen palen in het zand met een onderlinge tussenruimte van 5 meter. Op de kopse kanten van die palen werden Teller-mijnen bevestigd. Ook stalen “H” balken in betonnen voet werden in de duinenrij langs de Noordboulevard geplaatst en bij de opgang naar De Grent en de Hoofdstraat op het huidige Palaceplein werden zogenaamde Belgische hekken neergezet. Al snel daaropvolgend begon men met de bouw van de antitankmuur.

**AFBRAAK ORANJE HOTEL EN ENKELE WINKELPANDEN
WAT NU HET PALACEPLEIN IS**

De muur werd bijna 3 meter hoog. Ook verrees er op het grondgebied van Grand Hotel Huis ter Duin een antitankmuur en een flankerende bunker. De “Batterie Noordwijk” werd uitgebreid. De open beddingen werden vervangen door geschutsbunkers en de kleine “Feldmässige Leitstand” werd vervangen door een “Standigen Leitstand” van het type S 414.

Door de inspanningen van wethouder Vogelaar en NSB burgemeester Musegaas, wisten zij bij de Duitse autoriteiten het voor elkaar te krijgen dat, in tegenstelling tot b.v. Scheveningen en Katwijk, er beperkt gebouwen werden gesloopt. Zo stonden langs de Noordboulevard de hotels met dichtgetim-

merde ramen er troosteloos bij, maar ze stonden er nog... In de duinen werden de open beddingen verruild voor geschutsbunkers, onderling verbonden door een gangenstelsel en andere bunkers voor diverse doeleinden. Zo ging de bezetting voorbij. Vlak na de oorlog zag de eens zo mooie badplaats er troosteloos uit; alle faciliteiten die een badplaats kenmerken waren verwoest door de bezetter. Maar de Noordwijkers staken de handen uit de mouwen. Eerst moest die verdomde muur weg. Begraven worden! Net zoals veel Noordwijkers de verschrikkingen van de oorlog wilden begraven. Langs de hele muur werd een greppel gegraven en de muur werd in stukken daarin gekanteld. Daar overheen werd de boulevard weer in ere hersteld. De dichtgetimmerde ramen van de hotels werden weer geopend. De hotels, die door de Duitsers leeggeroofd waren, werden met grote moeite weer heringericht. Het gat dat door de afbraak aan het eind van De Grent was ontstaan werd een parkeerplaats met de naam Palaceplein. En zo belanden we in 2020. Het Palaceplein moet heringericht worden. Bij de daarbij behorende graafwerkzaamheden kwam de geschiedenis van de voorbije 2e Wereldoorlog weer aan het licht. Je kan de geschiedenis begraven, maar verdwijnen doet ze nooit. Heel voorzichtig werd de grond weggegraven, daar het bekend was dat daar resten van de anti-tankmuur moesten liggen. Al rap stuitte men op die muurresten. Door toedoen van ons bestuur en met name Jan konden er enkele stukken van die muur bewaard blijven en zij zullen als

DE MUUR VANAF DE VUURTOREN GEFOTOGRAFEERD

**NA DE AFBRAAK BLEEF HET TERREIN BRAAK LIGGEN EN WERD
AAN HET EINDE VAN DE MUUR 3 BELGISCHE HEKKEN GEPLAATST
EEN STUK VAN DIT GEDEELTE V.D. MUUR STAAT NU BIJ DE INGANG
VAN HET MUSEUM**

monument gaan dienen. En één van die stukken werd op 22-10-2020 op transport gesteld richting de ingang van het

**Atlantikwallmuseum
Verlengde Bosweg 1
2201 NT Noordwijk**

Die dag, 75 jaar na de bevrijding, werd een afgezaagd stuk van de antitankmuur op transport gesteld. Met zwaar materieel werd het toekomstige monument op een dieplader gehesen van de *AW Vessies Infra Groep* met behulp van een kraan van de firma *Verschoor* en naar de ingang van het museum gebracht. Daar kwam de firma *De Boer* in actie om het stuk antitankmuur op zijn plaats te zetten. Vele vrijwilligers waren op de been om het één en ander verkeerstechnisch in goede banen te leiden. Het smalle fietspad moest genomen worden, te nieuwsgierige mensen moesten op gepaste afstand worden gehouden. De pers moest te woord worden gestaan. Het zandbed waarop het monument zou rusten moest nog enigszins aangepast worden. Bij dit alles had Rinus een grote rol. En eindelijk cm voor cm werd het stuk antitankmuur op zijn definitieve rustplaats gehesen. Enige weken later werd ook nog een tetraëder geplaatst. Er rest nu nog een betonblok met ingegoten asperges, en wie weet komt dat stuk ook nog bij het Atlantikwallmuseum te staan. (alle zwart-wit foto's en documenten © ah)

Stille krachten *(ah)*

Door de tijd zijn in de Bunkerpost heel wat namen van hardwerkende vrijwilligers voorbijgekomen. De zaterdagwerkers, de zondagwerkers en de door de weekse werkers. Maar we hebben ook nog vrijwilligers die niet in deze categorie vallen. En dat zijn de stille krachten.....Zoals Hans en Teun, die er voor zorgen dat de gidsen hun werk naar behoren kunnen doen en dan hebben we Dirk die eerst het Nieuwsblad verzorgde en nu de interviews afneemt en daar is ook nog Joeri die zorgt dat alles financieel gladjes loopt. Allemaal onmisbare personen die er samen met alle andere vrijwilligers en onder de bezielende leiding van het bestuur voor zorgen dat dit museum staat als een huis! (bunker)

Voortgang in de Noordgang *(ah)*

Ondanks alle beperkende maatregelen is er toch nog heel wat werk in de noordgang verricht. Het meest opvallende daarvan zijn de voorbereidingen door de vrijwilligers getroffen en de aanleg door de firma *Bemo Rail* van een smalspoor naar de munitiebunker.

Daar er maar met kleine groepen mensen gewerkt kon worden die op gepaste afstand van elkaar bleven ging het werk toch gestaag door. Het resultaat mag er zijn. Wat de authenticiteit van de "Batterie" weer ten goede komt.

Naast deze werkzaamheden stuitte onze vicevoorzitter op een aantal originele centraleverwarmingselementen. Die heel goed in de S414 passen. Nu nog een originele ketel vinden voor in het ketelhuis. Deze radiatoren komen van het landhuis *Calorama*, *Everwijn-Taets van Amerongen*.

Colofon:
Stichting Atlantikwall
Museum Noordwijk

Postadres:
Wilhelminastraat 43
2201 KB Noordwijk
info@atlantikwall.nl

Bankgegevens:
Giro NL23INGB0009185700
Bank NL03RABO0146683110
t.n.v. St. Atlantikwall Museum te
Noordwijk

Bestuur:
Voorzitter: Victor Salman
Vice voorzitter: Jan Heus
Secretaris: Johan Gieske
Penningmeester: Joeri de Jong
Lid: Jeroen v.d. Zalm
Lid: André v.d. Niet

Ereleden
Cor van Duin
Ruud Boot

Redactie Bunkerpost:
Anton Haasnoot

Redactieadres:
redactie@Atlantikwall.nl

Medewerkers:
Gerty Haasnoot
Victor Salman
Dirk Zweers

Logo Bunkerpost:
Peter Wijnberger

Officieel logo
Marjolijn v.d. Jagt

Overname van teksten of afbeeldingen uit deze nieuwsbrief is uitsluitend toegestaan na verkregen schriftelijke toestemming van de redactie en de desbetreffende auteur.

Interview Jan Hoek (Dirk Zweers)

Naam, geboortejaar, achtergrond, beroep?

Bouwjaar 1953, een carrière van 50 jaar als schilder, sinds een jaar gepensioneerd bij Van Kesteren Schilders te Voorhout.

Hoe ben je betrokken geraakt bij de Stichting Atlantikwallmuseum?

Had altijd al veel interesse in de Tweede Wereldoorlog. Cor van Duin is een neef van mijn echtgenote. Ook ken ik Siem van der Ploeg als groundsman Golfclub, ik was destijds caddy op de golfclub. Ik had ook als vrijwilliger terecht gekund bij de voetbalclub, het leuke van deze bunkerclub is dat ik een beetje uit mijn comfortzone kom, en heel andere mensen ontmoet.

En sinds wanneer?

Sinds januari 2020 ben ik bij het klusteam.

Wat voor soort werkzaamheden doe je het liefst voor de Stichting?

Schilderwerk doe ik graag, ik ben niet vies van allerlei andere klussen, zoals boren, timmeren, hakken en grondwerk. Elektrotechnische zaken zijn niet mijn ding. Verder mag ik graag als suppoost optreden. Op termijn wil ik ook wel eens gidsen.

Wat geeft je bij deze werkzaamheden het gevoel goed bezig te zijn?

In het klusteam zijn fijne vrijwilligers met allerlei achtergronden, ik leer elke zaterdag wel weer iets bij.

Hoe zie je de toekomst van de Stichting Atlantikwallmuseum Noordwijk?

Deze zie ik zonder meer zonnig in. We trekken steeds meer toeristen zowel buitenlandse als uit eigen land en regio. Ook wordt onze collectie regelmatig uitgebreid. Zo heb ik onlangs een authentieke Hitlerjugend dolk aan het museum geschonken; die had mijn schoonzusje al tientallen jaren in een laatje liggen.

Kun je beknopt een anekdote over onze bunker vertellen?

Ooit ben ik als jongetje in de zuidelijke munitiebunker gekropen, waar nu het Museum Engelandvaarders zit. Aan de achterkant, bij de buizen van de luchtbehandeling, had een metselaar in opdracht van de gemeente Noordwijk een muurtje gemetseld. Nadat hij was vertrokken, wrikten we het nog niet uitgeharde metselwerk open en kropen naar binnen, het pikkedonker in. We kwamen bij een stalen deur, ik begon stevig aan een hendel te sjorren. Echter werd mijn vriendje toen behoorlijk benauwd: wat ik dacht dat een hendel van een deur was, bleek een klauwhamer te zijn, die aan mijn vriendje zijn broekriem zat. Uiteindelijk hebben we toch de stalen deur met veel moeite open weten te krijgen.

